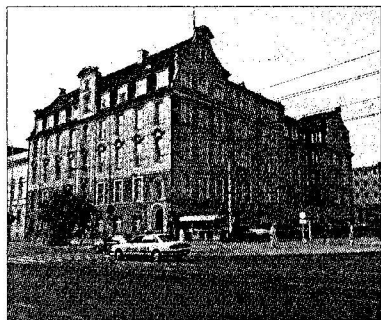

1. Siedziba komisarza generalnego II RP

Nowe Ogrody 27. W tym gmachu znajduje się teraz Komenda Miejska Policji. Warto wiedzieć, że przed II wojnę światową, miał tutaj siedzibę Komisarz Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Gdańsku. Był on przedstawicielem rządu polskiego i pośrednikiem między polskim rządem a Senatem Wolnego Miasta Gdańska. Czuwał też nad przestrzeganiem w Gdańsku praw zagwarantowanych Polsce i jej obywatelom.

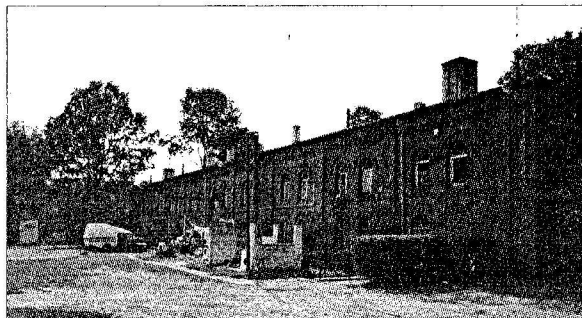
Na północ od tego budynku znajduje się gdańskie więzienie. Tutaj, w 1917 roku, Niemcy przetrzymywali twórców II Rzeczypospolitej - marszałka Józefa Piłsudskiego i generała Kazimierza Sosnkowskiego.

Fot. Adam Warzawa

5. Majdan (plac na Grodzisku) i dawne koszary

Poza budowlami ściśle obronnymi lub schronowymi, wzniesiono na Grodzisku również interesujące budowle koszarowe i magazynowe. Jednym z najstarszych budynków wolno stojących, wzniesionych w związku z przebudową fortu, jest szachulcowa (tzw. „mur pruski”) Wozownia Artyleryjska usytuowana w zachodniej części Majdanu. Powstała ona zapewne już w 1871 r. Do wnętrza Wozowni prowadziły liczne bramy w przyziemiu; dodatkowa znajdowała się na piętrze w północno-zachodnim narożniku. Przez nią, za pośrednictwem pomostu, można było wytać sprzęt prosto na wały obronne. Wozownia jest obecnie budynkiem mieszkalnym.

Fot. Adam Warzawa

4. Bastion Jerozolimski na Grodzisku

Góra Gradowa była prawdopodobnie miejscem, gdzie powstał jeden z kilku grodów, leżących na północnej krawędzi Pojezierza Kaszubskiego. Ludność grodu na Gradowej Górze utrzymywała kontakty handlowe z sąsiadami, chociaż nie powstał tu poważniejszy ośrodek handlowy lub rękodzielnicy - informuje dyrektor Krzysztof Rudziński.

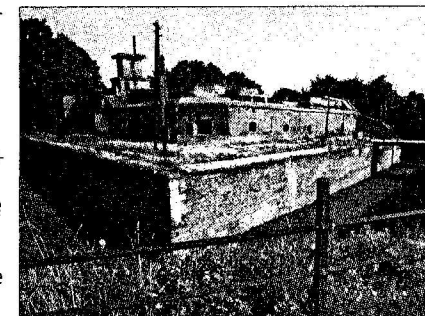
Urządzony później na najwyższym wzniesieniu Bastion Jerozolimski jest jednym z najlepszych punktów widokowych na Grodzisku. Tutaj znajduje się pomnik Dwutysiąclecia Chrześcijaństwa i Tysiąclecia Miasta Gdańska. Postawiono go w 2000 roku.

Fot. Adam Warzawa

2. Reduta Napoleońska

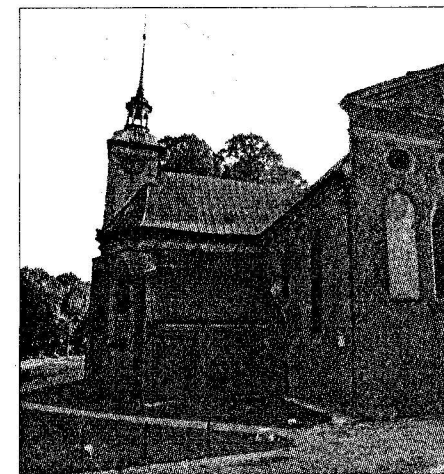
Pomysł jej budowy pochodzi od cesarza Francuzów (stąd nazwa). Zaczęto ją wznosić po zdobyciu miasta przez wojska polsko - napoleońskie, w 1807 roku. Przechodząc obok tego zabudku, warto zwrócić uwagę na pięknicia chodnika przy murze fortyfikacji. Jedną z przyczyn tego niekorzystnego zjawiska jest obciążenie skarpy drzewami. Nieco poniżej znajduje się jedno z największych w Pomorskiem zimowisko nietoperzy - Fort Nocek. Mieści się on w zabytkowej klatce schodowej, która prowadziła do podziemnego przejścia, łączącego Grodzisko z centrum miasta.

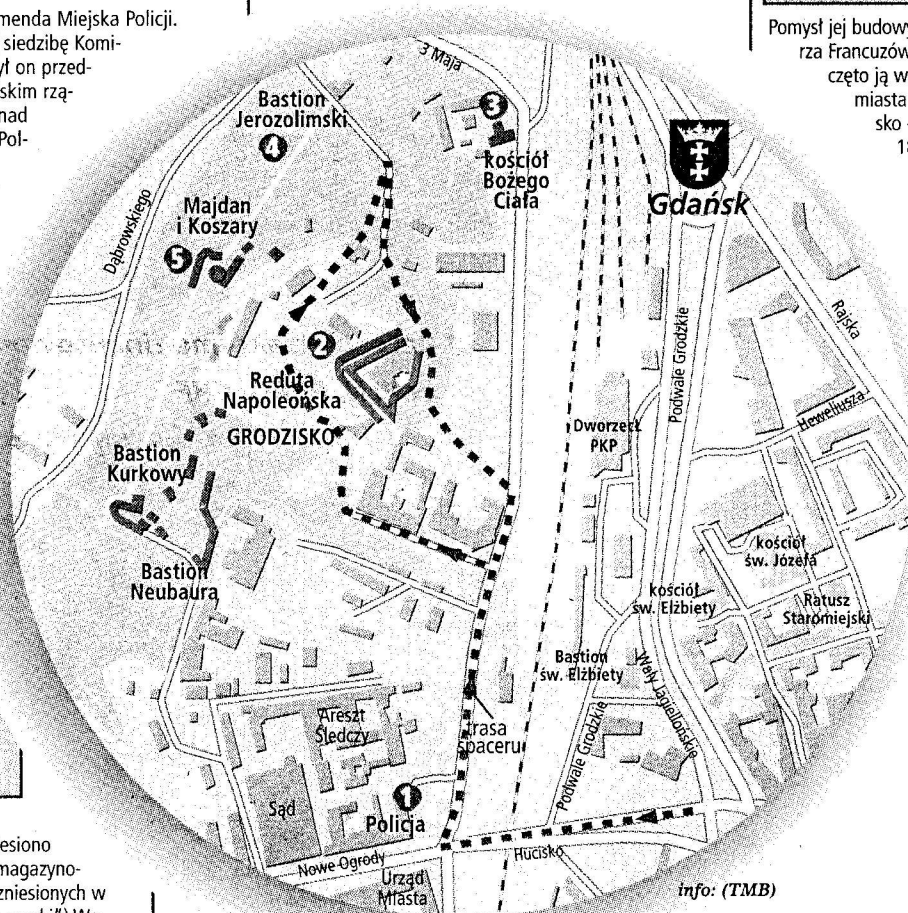
Fot. Adam Warzawa

3. Kościół Bożego Ciała przy ul. 3 Maja

Wzmiankowany już w 1385 r. Kilkakrotnie palony i odbudowywany. Wyremontowany przez Bartłomieja Ranijscha w latach 1687-88. Wieża pochodzi z lat 1750-65. Jej konstrukcja łączy cechy gotyckie z barokowymi. Wyposażenie i wystrój wnętrza - też barokowe. W sąsiedztwie zachowały się w dość złym stanie zabudowania byłego szpitala Bożego Ciała. Obok znajduje się cmentarz Nieistniejących Cmentarzy. Otwarto go w maju br. Upamiętnia gdańskie nekropolie, które zniknęły z powierzchni miasta.

Fot. Adam Warzawa

info: (TMB)